

> Retouradres The Netherlands

ONGERUBRICEERD / GEEN MERKING

Bert Koenders
Adviesraad Internationale Vraagstukken AIV
Postbus 20061
2500 EB AC Den Haag

BIS

Cluster Advisering
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag

Bijlage(n)

Nota

Datum 20 april 2026
Betreft Aanvraag briefadvies AIV Toekomst van
Ontwikkelingssamenwerking

Geachte heer Koenders,

Graag verzoek ik de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) om een briefadvies over de toekomst van ontwikkelingssamenwerking tussen Europa, Nederland en het mondiale Zuiden. De huidige periode van financiële crisis en stagnatie bij het behalen van de internationale ontwikkelingsdoelen nopen tot het opnieuw beoordelen van het hulpsysteem vanuit de veranderende geopolitieke context, en te komen tot een meer toekomstbestendige inrichting.

Achtergrond

Door geopolitieke verschuivingen in de wereld zien we de verhoudingen tussen landen radicaal veranderen. Buitenlandse hulp bevindt zich internationaal in een crisis, acuut geworden door een mondiale terugloop op de budgetten voor ontwikkelingssamenwerking en de openlijke vraagstelling over legitimiteit en relevantie van het hulpsysteem dat in de laatste 80 jaar met toenemende complexiteit werd opgetuigd. De ODA-cijfers over 2025 laten een nooit geziene daling van 23% zien en een verschuiving van een kwart van de middelen, weg van de minst-ontwikkelde landen¹.

Het internationale speelveld is volop in beweging. Landen in het mondiale Noorden en Zuiden gaan zich op een andere manier tot elkaar verhouden.

Multilateraal zijn de Verenigde Naties en internationale financiële Instellingen in flux. Het UN80 hervormingsproces is gaande. De Internationale duurzame ontwikkelingsdoelen voor 2030 raken uit zicht. De Secretaris-Generaal van de VN Guterres heeft recent de noodklok geluid over de financiering van het VN-Secretariaat. VN-organisaties als UNDP, UNICEF, UNHCR, WHO, WFP gaan momenteel door grote reorganisaties en relocatie van personeel. De

---

¹ Press Release 9 April 2026 [International aid fell sharply in 2025, says OECD](#)

voorbereidingen voor de internationale ontwikkelingsagenda na 2030 gaan weldra van start.

Gevraagd advies

We verzoeken de Adviesraad te adviseren over de toekomst van ontwikkelingssamenwerking (richting 2040); gegeven deze veranderingen in de context en te komen tot opties die op een breed politiek draagvlak kunnen rekenen.

De algemene hoofdvraag aan de AIV luidt: In het kader van de geopolitieke ontwikkelingen en in een tijd van wereldwijde bezuinigingen, wat zijn elementen voor de Nederlandse visie en inzet op ontwikkelingssamenwerking in 2040, als onderdeel van ons buitenlandbeleid?

De vier specifieke onderwerpen waar verder op in dient te worden gegaan:

1. **Doelstelling Ontwikkelingssamenwerking:** Welke doelstellingen zouden in de toekomst leidend moeten zijn voor ontwikkelingssamenwerking? Op welke wijze kan ontwikkelingssamenwerking zich dan verhouden tot een geïntegreerd Nederlands buitenlandbeleid?
2. **Democratie en rechtsorde:** Nederland zet zich internationaal in voor het versterken van democratische krachten en bevorderen van de internationale rechtsorde. Hoe kan ontwikkelingssamenwerking, als onderdeel van geïntegreerd buitenlands beleid, hieraan bijdragen en welke vormen van samenwerking met landen uit het mondiale Zuiden zijn hierbij kansrijk?
3. **Rol van de EU:** De EU werkt momenteel aan een strategie en een visie op de eigen rol in een multipolaire wereld. Vanuit een geïntegreerde visie op het buitenlandbeleid, welke opties zijn er voor de rol van de EU in de toekomst van ontwikkelingssamenwerking? Wat is de niche van Nederlandse bilaterale ontwikkelingssamenwerking als de EU een steeds belangrijker handelingskader voor het Nederlands buitenlands beleid wordt? Kortom, wat is een rationele werkverdeling tussen de EU en Nederland op het gebied van ontwikkelingssamenwerking?
4. **Mondiaal bestuur:** Op basis van de bovenstaande inzet, welke opties zijn er voor een herziene wereldwijde bestuursstructuur?
  - a. De landen in het mondiale Noorden hebben sinds 1945 disproportioneel grote macht en invloed binnen internationale instituties. Welke veranderingen zijn wenselijk om de geloofwaardigheid van dit stelsel te vergroten en daarmee de

samenwerking met landen uit het mondiale Zuiden meer in balans te brengen?

- b. De Agenda 2030 (Sustainable Development Goals) loopt ten einde. Welk vervolg is wenselijk? Moet de focus hierbij liggen op armoedebestrijding, beleidscoherentie of moet Nederland/Europa inzetten op het gezamenlijk adresseren van mondiale publieke investeringen? Welke rol kan Nederland hierin vervullen?

Met vriendelijke groet,

Sjoerd Sjoerdsma
Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking